

عنوان مقاله:

از محدودیت وزن عروضی تا خلاقیت در واژه سازی بررسی رابطه وزن عروضی با کاربردچند واژه در شاهنامه فردوسی

محل انتشار:

پژوهشنامه اورمزد، دوره 8، شماره 26 (سال: 1394)

تعداد صفحات اصل مقاله: 6

نویسندگان:

علی محمد پشت دار - دانشیار گروه زبان و ادبیات فارسی دانشگاه پیام نور

حسین عبدی - دانشجوی دکتری زبان و ادبیات فارسی، دانشگاه پیام نور، مرکز تهران جنوب

خلاصه مقاله:

در سال های اخیر، برخی افراد بدون شناخت کامل از علم عروض، آن را عامل ایجاد محدودیت در شعر پنداشته اند. هرچند منتقدانی همچون خاقلری، برخی از مزایا و امتیازات اوزان عروضی را برشمرده اند، لیکن هنوز دقایق و ظرایفی بسیار در این حوزه ناگفته مانده است. نگارنده، با نگاهی تازه به وزن عروضی، به این نتیجه دست یافته است که شاعران بزرگ و توانمند، علاوه بر بهره گیری از امکانات و ظرفیت های متعدد وزن عروضی، حتی از محدودیت های آواییغ نیز به نفع شعر و ادبیات استفاده کرده اند. به عبارت دیگر شاعران بزرگ از محدودیت به خلاقیت میرسند. این مقاله با بررسی وزن عروضی شاهنامه، نشان داه است که محدودیت های اوزان عروضی شعر در زمینه کاربرد برخی از واژه های مرکب، موجب شده است تا حکیم فردوسی، با بهره گیری از خلاقیت شاعرانه خویش، کلمات مترادف و جایگزین آنها را ایجاد کند. بنابراین، به نظر نگارنده، وزن عروضی یکی از عوامل واژه سازی و گسترش دایره واژگان زبان فارسی بوده است. بررسی پیشینه پژوهش نشان میدهد که تاکنون از این منظر به علم عروض پرداخته نشده و این مقاله به مثابه فتح بابی در این زمینه است.

کلمات کلیدی:

عروض، شاهنامه، فردوسی، واژه سازی، نقد آوایی، موسیقی شعر

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/753299>

